

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 14. Quid notandum sit circa simoniam mentalem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

quòd Simonia, prout definitur à *Busenb.*, sit sumptu-
 strictissimè; in genere autem, prout est communis
 Simoniæ Juris divini & humani, sic debeat defini-
 niri: *Contractus à Lege prohibitus intuitu Religionis*
circa spiritualia aut spiritualibus annexa: hæc defini-
 nitio fundatur in Jure Canonico, nam c. *Quæstio*
de rerum permutat. dicitur, *Pactio circa spiritualia*
vel connexa spiritualibus labem semper continet
Simonia: Et Cap. fin. de pactis, *Pactiones factæ*
à vobis pro quibusdam spiritualibus obtinendis
cùm in hujusmodi omnis pactio omnisque conventio
debeat omnino cessare, nullius penitus sunt momenti
 idem dicitur Cap. *Tua nos*, 34. de Simonia, ubi
 expressè dicitur fieri non posse ejusmodi pactionem
 sine vitio Simoniæ: Similiter in *Trid. Sess. 24. c. 1.*
 de Reform. dicitur, quòd dans vel accipiens aliquo
 occasione concursus ad beneficium curatum, si
 faciat ante sive post eum concursum, nihilominus
 committat Simoniam, non Juris naturalis a
 divini, uti patet, ergo Ecclesiastici, nempe
 propter prohibitionem Ecclesiæ ex tali motu
 Religionis factam. Vide *Illsung. t. 5. n. 311.*

58 Q. 14. *Quid notandum sit circa Simoniam mentalem*
 R. seqq. §. 1. Difficile est eam explicare: *Steph. Tract.*
d. 11. n. 31. ait, Est intentio accipiendi vel dandi aliquo
temporale velut pretium pro spirituali: Sed *Less. L.*
c. 35. n. 35. ait, Simonia mentalis propriè hoc loco non est
tantum internum propositum, quo quis vult exterius
simoniacè contrahere (quanquam hoc etiam sic appe-
lari possit, uti propositum furandi dicitur furtum
mentale) sed est propositum, quo quis conferens alteri
spirituale, intendit illum obligare ad reddendum
temporale vel contra, idque sine ullo pacto externi
Rayn. de Benef. L. 2. Sect. I. c. 2. n. 5. Simonia mentalis
(inquit) habet pro objecto externam commutationem

rei spiritualis velut mercis, pro temporali velut pretio. Sed tota difficultas est, quomodo possit quis esse Simoniacus mentaliter, cum nemo tam fit insipiens, ut credat aut possit velle alterum obligari suo actu interno: Et ideo Pirb. L. 5. T. 3. n. 7. sic habet, *Mentalis Simonia non est nudum internum propositum committendi Simoniam* (hoc enim modo etiam datur mentale furtum) sed est illa, qua habet adjunctum opus externum, quod tamen nullo signo exteriore apparet esse simoniacum, uti si quis rem spiritualem alicui conferat tanquam compensationem ex Justitia debitam pro re temporali ab ipso accepta; vel animo obligandi alterum ad reddendam rem temporalem tanquam ex Justitia debitam pro re spirituali, vel cum intentione obligandi ad reddendam vicissim rem spiritualem, nullo tamen pacto expresso vel tacito interveniente, v.g. si quis inserviat Episcopo hac intentione, ut pro mercede ei conferat beneficium, sine ulla tamen conventionione externa verbis vel signis facta, is accepto beneficio erit mentaliter Simoniacus. Cum illo planè consentit Laym. L. 4. T. 10. c. ult. n. 67. sic habens, *Mentalis simonia dicitur hoc loco, non ea, qua in sola mente sive proposito consistit committendi simoniam sed qua in externum opus transit, quod licet exterius nullo modo nec per se, nec propter adjuncta simoniacum appareat, ex sola tamen intentione & affectione tale est, videlicet si aliquis rem spiritualem alicui conferat, quasi eam ex Justitia debeat pro obsequio, v.g. temporali ipsi exhibito, licet nulla, neque expressa, neque tacita pactio antecederit; & vice versa, si aliquis rem temporalem alicui conferat, quasi ex obligatione Justitiae eam debeat pro re spirituali sibi ab altero collata, nullam omnino antecedente pactioe. Eodem modo etiam explicat Suarez c. 41. ubi n. 3. ait:*

Quando

Quando simonia dividitur, divisum debet esse simonia aliquo modo externa habens aliquem effectum vel actum sensibilem & humanum circa alterum, nam debet consistere in aliquo genere contractus donationis ac receptionis, hac autem simonia mentalis dicitur quando actus exterior, qui in illa intervenit, talis est ut in illo non statim appareat malitia simoniae, nec in his, quae circumstant actum, probari possit fit autem pravâ & simoniacâ intentione, cujus est capax, & tunc dicitur mentalis, quia licet externum actum seu effectum habeat, malitia tamen ipsa non exterius se prodit, sed in mente manet. Idem Suarez c. 44. n. 8. dicit, quod Simonia mentalis propriè dicta seu interna constituatur per voluntatem dandi rem temporalem ut pretium rei spiritualis, adeoque, inquit Sot. Illa præcisè simonia mentalis censetur, cujus objectum est quasi simonia realis, quia scilicet est intentio dandi vel recipiendi spirituale pro pretio temporali, uti re ipsa fit in Simonia reali. Si dicas, quod antè, quomodo fieri potest, ut nullo interveniente pacto aliquis intendat obligationem, cum hæc à pacto pendeat. R. Intendens potest cogitare pendere ex re ipsa hinc intendit accipere rem spirituales tanquam debitam ratione rei temporalis à se exhibitæ vel exhibendæ: deinde dans spirituale potest credere dari temporale pro pretio, & potest intendere illo modo accipere, si autem ex vi talis intentionis exterior datio vel acceptio imperetur, jam intenditur temporale velut pretium sub obligatione, quam præsumit apprehendi ab altero.

59 §. 2. Simonia mentalis committi potest, non solum in Simonia Juris naturalis vel divini, sed etiam humani tantum: est communis cum Suar. n. 16. contra Glosam; ratio est, quia volunt

voluntas faciendi, quod Ecclesia prohibet, mala est, licet non progrediatur ad pactum externum.

Quæst. 15. *An sit simonia mentalis, si spirituale intendatur vel fiat principaliter propter temporale, aut contrà.* R. S. I. Carden. in 2. Crisi d. 27. c. 5. a. 2. absolute affirmat: idem dicunt multi apud Suar. c. 44. à n. 1, consentit Leur. p. 3. q. 744. n. 2. Probant autoritate S. Th. Quodl. 8. a. II. *Quæritur, utrum ille, qui vadit ad Ecclesiam propter distributiones, aliàs non iturus, peccet, & sic respondetur, si hujusmodi distributiones respicit quasi finem sui operis principaliter intentum, simoniam committit, & ita mortaliter peccat: si autem habet finem principalem (Deum) in tali actu, ad hujusmodi autem distributiones respicit secundario, non quasi in finem, sed sicuti in id, quod est secundarium ad sui sustentationem, constat, quod non vendat actum spirituales, & ita simoniam non committit, nec peccat, sic enim acquisitio distributionum non erit causa, quare ad Ecclesiam vadat, sed proprie hujusmodi determinatio, quare nunc vadat & non alià vice: quandonam autem temporale fit causa principalis, cur fiat spirituale, varii variè explicant, Silv. Suar. aliique Canonistæ dicunt tum esse, quando finè ea intentione & spe non fieret spirituale; Navar. & alii dicunt tum esse, quando temporale magis intenditur: Ratio autem, cur videatur tum esse Simonia, est hæc, quia hoc est æquivalenter vendere actionem spirituale, sicuti enim, qui servit Domino propter mercedem, vendit actionem suam, quia commutat eam cum illa mercede, ita qui facit actionem spirituales propter temporale, vendit spirituales, quia commutat cum temporali. Ex his infert Carden. esse Simoniam, si quis Missam celebret, Sacramenta administret, concionetur, oret Horas &c. propter stipendium vel emolumentum temporale*